

Vallomások az Alma Materről

A sepsiszentgyörgyi drámatagozatról készített interjúban olvasottakat talán az intézményben végzett fiatalok gondolatai hitelesítik a legjobban. Az alábbiakban három különböző generációhoz tartozó egykori diák vallomásai olvashatók. Mindnyájuktól ugyanazokat kérdeztük (*Milyen meggondolásból jelentkezték a drámasztályba? Milyen elvárásaik voltak a képzéssel kapcsolatban? Milyen meghatározó élményeket szereztek az ott töltött idő alatt? Ma miként kamatoztatják az ott szerzett tapasztalatokat?* stb), válaszaikat viszont egybeszerkesztettük. A következőkben egy színész, egy gyógypedagógus és egy frissen végzett óvó- és tanítónő osztja meg gondolatait az olvasóval.

„Én is úgy akartam „játéku” beszélni, mint ők”



Dimén Ágota Csíkszeredában született, jelenleg Németországban él. Középiskolai tanulmányait Csíkszeredában kezdte, majd a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Iskola drámatagozatán fejezte be. Egy évig bábművészetet tanult Marosvásárhelyen, aztán – 19 éves korában – Németországba került. 2007–2012 között Svájcban végezte egyetemi tanulmányait, ott szerzett színészi diplomát. 2016-tól a svájci Nemzeti Televízió Dominic Deville Late Night Show című műsorában játszik, emellett standup-ol, és szabadúszóként kísérleti színházakban tevékenykedik.

A sepsiszentgyörgyi drámatagozatra való jelentkezésem egyszerű történet, és mégis nagyon fontos nekem. Egy színházi diáktalálkozó alkalmával találkoztam az Osonóval, és nagyon megérintett, sőt felkavart az, amit tőlük láttam. Megnéztem az előadásukat, és leizzadtam. Láttam a színpadon egy nőt, aki saját magán kivasalta a ruháját, láttam egy fiút, aki ránézett a közönségre, és azt mondta: „A kosár egy tárgy, aminek két füle van, gyere, vigyük együtt!” És láttam valamit, valamit... , amit meg sem tudtam fogalmazni, de meg voltam győződve róla, hogy a történet rólam szól. Egyszerűen és pófátlan módon megfogalmazták a saját gondolataimat. Én meg ott ültem, izzadtam, és nagyon csupasznak éreztem magam. Tudta az ördög, hogy ilyen színház is létezik. Én addig csak szép verseket szavaltam, és énekeltem lakkcipőben, de ennyire még nem kavart fel semmi... Ez az élmény indított el a csoport felé, hozzájuk akartam tartozni. Én is úgy akartam „játéku” beszélni, mint ők. Tudtam, hogy ők tudnak valamit, amit én még nem tudok, valami Titkot..., és ez nagyon érdekelt. Semmi elvárásom nem volt, csak men-

tem előre és előre... Néha nagyon örülök, hogy naivan belevágok dolgokba, és nem rágódok rajtuk sokat.

Sepsiszentgyörgyön minden reggel úgy kezdődött, hogy bementünk az iskolában egy teljesen fekete terembe, ott egyszer felvettük a próbaruháinkat, leültünk a földre körben, és Misi felolvasott egy gondolatot egy könyvből. Arról aztán beszélgettünk, elmélkedtünk, és egyszer csak elkezdtünk improvizálni. Vagy talán csak egy-egy tánc volt az? Nem is tudom. Csak azt tudom, hogy az én mindennapjaim, a szüleimmel, barátaimmal, tanáraimmal való kapcsolataim hirtelen beleömlöttek egy mozdulatba, egy gondolatba, és az volt az érzésem, hogy része vagyok egy jó nagy isteni csodának. – Amúgy különböző dolgokat tanultunk: beszédtechnikát, éneket, kontakttáncot, színészmesterséget, rendezői gyakorlatot. (Utóbbiból Misi engem egyszer meg is buktatott, hát megérdemeltem, jól tette.)

Mitől volt ez más, mint egy másik iskola? Én persze csak azokhoz tudom viszonyítani, amiket ismerek. Ezek alapján mondom, hogy amíg más iskola kiöli a kíváncsiságot a gyerekből, addig a Misi drámatagozata felkelti azt.

A legmeghatározóbb élményem ebben az iskolában az volt talán, hogy elkezdtem gondolkodni. Nem elhinni azt, ami a könyvekben áll, hanem előbb megtapasztalni, utánajárni a dolgoknak, és megfogalmazni a saját véleményemet.

A legszebb dolog, ami a drámaosztályban történt velem az volt, hogy részese lehettem *A Jolika!* című előadásnak. Ennek keretében körbejártuk egy gyerek történetét a születéstől az érettségig. Sosem felejttem el, Misi mindig azt mondta, hogy amikor a gyerek a világra jön, az olyan, mint egy boroshordó a legfinomabb borral benne. De aztán, ahogy jönnek a mindennapok, a különböző szerepek, amelyeket akarva és néha akaratlanul magunkra öltünk, kilyukad a hordó, és a finom bor elfolyik belőle. Ekkor áll be a gyerek vagy a felnőtt a megalkuvók sorába.

A Jolika! előadásunkkal és Misi segítségével egy utat találtam a magam számára. Én még mai napig úgy próbálok, mint régen. Ugyanúgy kérdéseket teszek fel, és ugyanúgy próbálok egy helyzet miértjeit megfejteni, hogy legyen aztán miről beszélni.

A négy év nagy hatással volt rám azzal is, hogy ma már tudok beszélgetni, vitázni úgy, hogy megpróbálok megérteni a másikat, és nem csak a magam igazát hajtogatom. (Még akkor is, ha nagyon székelly vagyok...)

Attól a kérdéstől, hogy miért vagyok a leghálásabb a drámaosztálynak, mindjárt elérzékenyülök. Hálás vagyok, hogy Misi, a tanár és én, a diák egy szinten beszélgettünk. Mindig azt éreztem, hogy két barát beszélget egymással. Igazán hálás vagyok érte, a vele való találkozásért. Tényleg fontos és meghatározó volt számomra a Misivel való találkozás.

Minden középiskolát kereső fiatalnak ajánlani tudom a sepsiszentgyörgyi drámatagozatot. Ott valami csoda történik (persze, ha van érzéke az embernek azt észrevenni). Utána évekig lehet élni az ott szerzett tapasztalatokból. Velem is így volt, és így van ez.

„Eddigi életem legaktívabb időszakát jelentette az a négy év”



Ráduly Réka-Mónika zágoni származású, jelenleg Kolozsváron él, és gyógypedagógusként dolgozik. Vallomása szerint a sepsiszentgyörgyi drámaosztályban tanulta meg, hogy a földi létezés nem az önmegvalósításról, hanem a saját feladata megtalálásáról kell szólnon. Érettségi után ezen gondolattól vezetve felvételizett a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Karának gyógypedagógia szakára. Az egyetem elvégzése után versenyvizsgával került a kolozsvári Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolájába, ahol azóta is dolgozik. Jelenleg végzős hallgató a BBTE Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézete Alternatív Módszerek az Óvodai és Elemi Oktatásban mesterszakán.

A jelentkezésemet, illetve a kilencedik osztályt megelőző felkészítőkre való rendszeres bejárást és felvételizést illetően két dolog motivált: először is az, hogy az az iskola, ahová addig jártam (és most szándékosan nem nevezem nevén) hasonlóan működött, mint minden más romániai hagyományos iskola: tananyagközpontú, rideg, fapados megszokott oktatás folyt benne... Másodsorban fontos volt számomra a nagymám biztatása. Ő fáradtságot nem ismerve minden egyes felkészítőre elkísért, és támogatást ígért a gyerekkori álmom megvalósításában. (Gyerekkori álmom volt, hogy egyszer majd színésznő legyek.)

Különösebb elvárásaim nem voltak az iskolával kapcsolatban. Egyszerűen csak szerettem volna úgy iskolában lenni, hogy közben ne stresszeljek. Szerettem volna érdekes, különleges órákat, tanárokat. Meg is kaptam rendszeren, hála Istennek.

Rengeteg mindent tanultunk a drámaosztályban, de az első és legmeghatározóbb órák a színészmesterséggel kapcsolatosak voltak. Ezeken a színészmesterség csinját-bínját sajátítottuk el. Mindeközben nagyon sok csapatépítő, személyiségfejlesztő tréningen is részt vehettünk, és nem utolsó sorban a balett és a társastánc világába is betekintést nyerhettünk. Báboktatásban is részesültünk. Salamon András tanár úrnak hála a színháztörténelem nagy alakjait is megismerhettük, drámákat olvastunk és értelmeztünk közösen. Misi az esztétika tantárgy által megtanított tanulni, felkészültnek lenni. Csinta Samu sajtós szakember által az újságírás kérdéseit tanulmányozhattuk. Prezmer Boglárkával nagyon sok drámapedagógiai foglalkozásunk volt. Gecse Rami marosvásárhelyi színésznő révén a helyes beszédprodukciónak tanulhattuk meg, Molnár Gizi néni, sepsiszentgyörgyi színésznő segítségével a művészi beszéd órák keretein belül nemcsak elmondani és eljátszani tanultuk a verseket, hanem átadni is. Minden egyes félév végén vizsgadolgozatot kellett írunk, amiben megfogalmaztuk az addig tanultakat. A vizsgák nyilvánosak voltak, ahová szüleink, barátaink és a más tantárgyakat tanító tanáraink is rendszeresen eljöttek. Emlékszem, hihetetlenül jó érzés volt megmutatni azt, amit addigra elsajátítottunk.

Annak ellenére, hogy az egész napom be volt táblázva, nagyon szerettem drámaosztályos lenni. Délelőtt a színészmesterséggel kapcsolatos szakóráink voltak, délután a hagyományos magyar, matek stb.

Hogy mitől más az az iskola, mint egy másik középiskola?! A hangulattól, ami ott uralkodik. A nap bármely szakában hallani a folyosón, ahogyan gyakorolnak a zenészek, a kántósok, látni, ahogyan alkotnak a képzőművészek, és ahogyan drámáznak a drámások.

Közhelyesen hangzik, de én tényleg minden napját élveztem a drámaosztálynak. Misi és az általa felkért szaktanáraink révén diákközpontú, élménydús oktatásban részesültünk. Mindig különleges és új ismereteket mutattak fel nekünk. És melyik az a kamasz, akinek ez ne tetszene?!

Ha mégis ki kellene emelnem valamit, akkor az az Osonó Színházműhely lenne, hiszen a drámaosztály ideje alatt annak is tagja voltam. Akkoriban szigorú szabályok szerint lehetett „osonósnak” lenni, amolyan kitüntetett helyzet volt az. Éppen ezért hatalmas megtiszteltetésként éltem meg az Osonóba való felkérését. Az Osonó kapcsán nagyon sok szép élménnyel lettem gazdagabb. Nemrég összeszámoltam, kilenc országba és egy másik kontinensre is sikerült eljutnom az osonós létem alatt. Nagyon sokat utaztunk, nagyon sokszor mutattuk be a *Részletek a Bolyongás meséiből* című előadást. A hétvégék nem bulizással, hanem kemény színészi munkával teltek. Nagyon nehéz volt, de megérte! Most is hallom, ahogy egy-egy előadást megelőző díszletszerelésen Misi mondja: „Akinek sokat adnak, attól sokat is várnak el.” Igen, mind a drámaosztály, mind az Osonó nagyon sokat adott...

Az Osonós időszakom alatt „kiszínészkedtem” magam. Sikerült megértenem azt, hogy miről kell szólnia a színháznak. Megértettem, és meg is éltem. Egy-egy színészmesterség óra előtt vagy után nagyon sokat beszélgettünk Misivel. Érdeklődéssel hallgattuk az élet különböző témáiról szóló elmélkedéseit. Mindig nagyon érdekesen és értelmesen mesélt, de ami ennél is fontosabb, hogy mindvégig hiteles volt. Az, ahogyan vezette a drámaosztályt, az Osonót, ahogyan kereste a helyét, számomra mind hiteles visszaigazolása volt az elmélkedéseinek.

A drámaosztályos élet befejeztével gyógypedagógusnak kezdtem el tanulni, mert a drámás évek végéhez közeledve arra kezdtem rájönni, hogy az én feladatom azoknak a gyermekeknek a szeretése, segítése, akik valamilyen okból kifolyólag másak, és e máságuk okán kevesebb szeretetet kapnak, mint a többiek.

A drámás évek azért egész életre szóló élményt jelentettek számomra. Kimondhatatlanul hálás vagyok a nagymamámnak, hogy segített eljutni a drámás felkészítőkre, és így sikeresen felvételiztem. Drámaosztályos éveim alatt voltak pillanatok, amikor azt mondtam, hogy nem bírom, de ekkor jött egy újabb feladat, és nem volt idő sajnálkozni. No ezekért a nehéz pillanatokért is hálás vagyok, mert megtanítottak kitartani.

A drámaosztályban megtapasztaltakat és tanultakat mai munkám során is alkalmazom, az egyéni fejlesztéseknél és a frontális tevékenységeken is. Tanulási zavaros diákjaimnak drámacsoportot is vezetek, ennek keretében a hiperaktív gyerekek levezethetik fölösleges energiáikat, a diszlexiások pedig időt és figyelmet kapnak. A drámacsoport-

ban a figyelemfejlesztő játékokat és a lelket simogató vagy éppen az azt felzaklató gyakorlatokat egyaránt alkalmazom, a diákjaimra szabva. Minden egyes nap alkalmazni és kamatoztatni tudom a drámaosztályban elsajátított kommunikációs készségeket. Az ott tapasztalt értékrend segítségével pedig megpróbálom a lényegyet keresni – a lényegtelen helyett...

Mindazon diákok számára ajánlom a drámaosztályt, akik aktív, kreatív és érdekes, értékes órákon szeretnének részt venni. A kötelező délelőtti, délutáni tanórák mellett rengeteg kiránduláson és túrázáson voltunk, unalom soha nem volt. Eddigi életem legaktívabb időszakát jelentette az a négy év. Az ott tapasztaltakat még nem sikerült felülmúlnom, de azt hiszem, hogy nem is lehet.

„Ha nem a drámaosztályba jártam volna, ma teljesen más ember lennék, amit nagyon bánnék”



Antal Réka három éve végzett a sepsiszentgyörgyi drámatagozaton, jelenleg utolsó éves a Babeş-Bolyai Tudományegyetem óvodai és elemi oktatás pedagógiája szakán.

Tapasztalatlan serdülőként semmiféle elvárásom nem volt az intézménnyel kapcsolatban. Az, hogy valami különlegesebbet csinálhatok, mint kortársaim, már elég nagy ok volt arra, hogy megjelenjek a felvételin.

Aztán rájöttem, hogy a drámatagozat nem csak azoknak szól, akik a színházi szakmában szeretnének elhelyezkedni. Alapvetően személyiségünket fejlesztette, így a képzés során tanultakat bármilyen szakmát választva használni tudjuk. A szakmai képzés mellett ez a négy év az életre nevelésről szólt. Ez az, ami a mai napig hiányzik az oktatási rendszerünkől. Bár már voltak törekvések az újításra, ez még nagyon gyerekcipőben jár nálunk. Hiányzik a konkrét tapasztalatszerzés, az élményközpontú tanítás.

A drámatagozaton igazi példát találunk a kompetenciaközpontú oktatásra. Ott nem az ismeretek elsajátításán, hanem a tapasztalatszerzésen van a hangsúly. Elméletben sokfelé hirdetik, hogy milyen elvek mentén kellene működjön a mai oktatás, a gyakorlatban viszont még hűlt helyét sem lelmi az igazi kompetencialapúságnak. Sajnos még mindig az ismeretek elsajátításán van a legfőbb hangsúly, s a – dramatikus úton is kitűnően fejleszthető – kreativitásra nem is figyelnek. Mivel ez egy művészeti líceum, nyilván alaptól teljesen más, mint a többi iskola, de vajon egy elméleti líceumba járó diáknak nem kellene művészeti nevelésben részesülnie?!...

Mindig azt mondom, ha nem a drámaosztályba jártam volna, ma teljesen más ember lennék, amit nagyon bánnék. A különböző tapasztalatszerzéseken, a helyi és határon túli szakemberekkel való megismerkedésen, a közös munkán túl sokszor kemény

élethelyzetekkel, kihívásokkal is szembe állított az iskola. Azt is tudom, hogy kortársaim csak sokkal később találtak ilyesmivel. Én viszont éppen ezek által kerültem közelebb önmagamhoz. A magasabb szintű önismeret óriási segítség a pályorientációt illetően. Sokakban felmerült a kérdés, hogy a drámatagozat elvégzése után miért csak egy-két ember választja a színészetet. Talán nem elég jó a képzés? Közben pedig teljesen másról van szó. Hivatásról beszélünk, ami a négy év alatt kristályosodik ki igazán.

A sepsiszentgyörgyi drámasztálynak talán a „bónuszban” kapott nevelésért vagyok a leghálásabb. Ha az életet egy nagy társasjátékhoz hasonlítom, akkor azt mondhatom, hogy az út során gyűjtött bónuszpontokat jókor, jó helyen váltottam be. A drámasztály sok mindent pótolt nálam abból, amit a családi nevelés nem tudott biztosítani. A bezárkózott, lusta, mindennel szemben érdektelen Réka kinyílt, olvasni kezdett, elkezdtek érdekelni a világ történései, egyre többet járt kulturális programokra, önkénteskedni – szóval aktív fiatallá vált. A drámatagozatos évek akarva vagy akaratlanul belém neveltek a maximalizmust: a mindig mindenből a legjobbat kihozni gondolatot.

A pedagógusi pályán szerintem maximális lehetőségem adódik a drámatagozaton szerzett tapasztalatok kamatoztatására. A drámatagozatos évek alatt rengeteget fejlődött a gondolkodásmódom, a kommunikációs készségem, a lelki érzékenységem, ugyanakkor sikerült levetkőznöm a gátlásaimat, és empatikusabb lettem társaimmal szemben. Ezek mind olyan kompetenciák, amelyek nélkülözhetetlenek a hatékony pedagógusi munkához. A beszédtechnika, a művészi beszéd órákon szerzett tapasztalatok által könnyebben megy a mesélés, a szabad kommunikáció a gyerekekkel, a folyamatosan fejlődésben levő kreativitás nélkül pedig nem sikerülne lekötni a gyerekek figyelmét. Nem is beszélve arról, hogy majd ugyanúgy előadásokat is kell szerveznünk velük, tehát a szakmai ismeretek, eszközök is a segítségemre lesznek. Eleinte azt hittem, hogy ez a váltás egy óriási fordulat lesz a szakmát illetően, viszont a pedagógusi gyakorlataim során rájöttem arra, hogy a pedagógus is egyfajta színházat „játszik”, csak más a tér, na meg a kö-zönség is.

Ozsváth Judit összeállítása